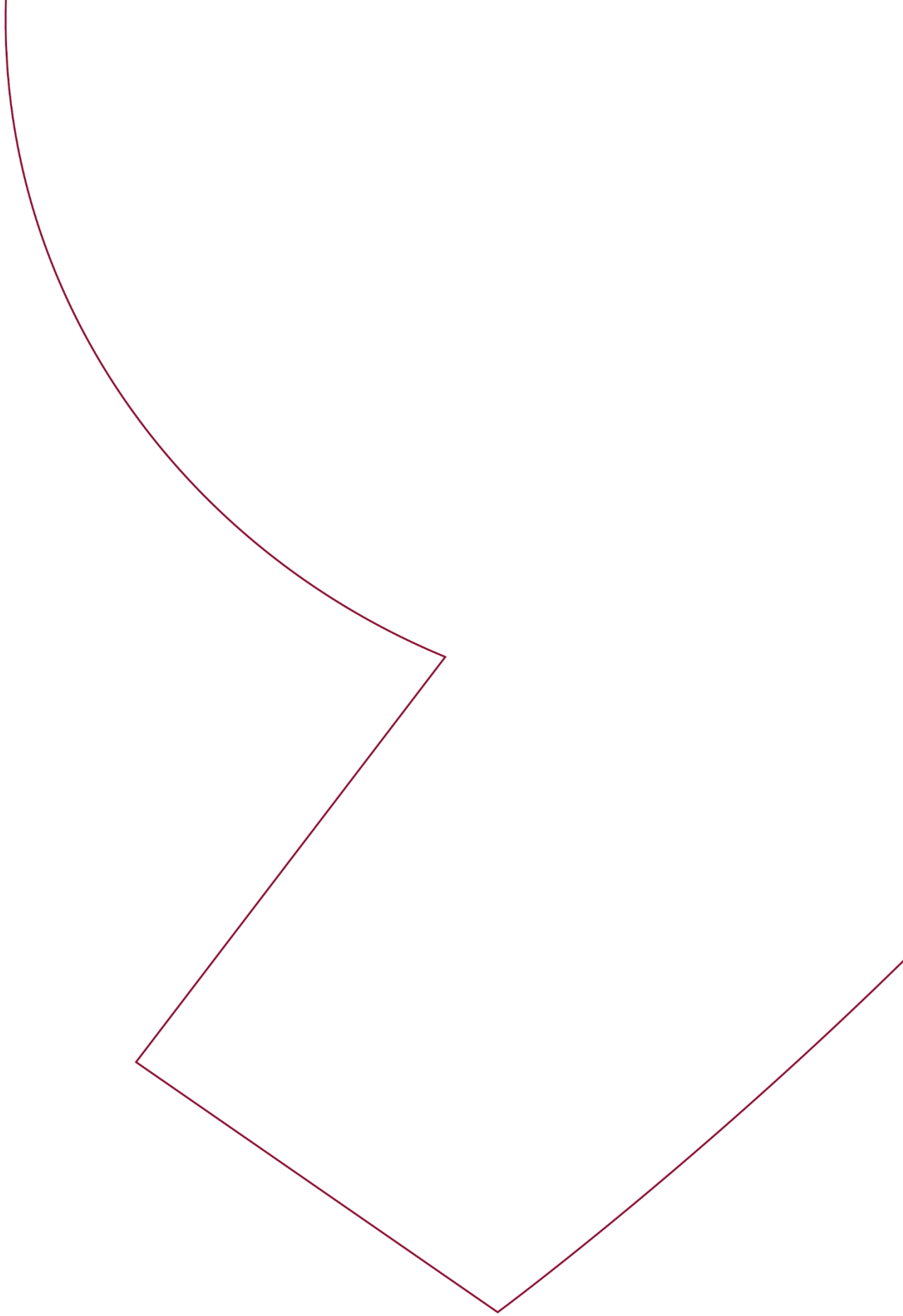

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

Associate degree opleiding
Sales en Accountmanagement
voltijd/deeltijd

Hogeschool Rotterdam

Sir Winston Churchillaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

Associate degree opleiding
Sales en Accountmanagement
voltijd/deeltijd

Hogeschool Rotterdam

ISAT: 80126

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

31 december 2025

Auditpanel

Mevr. A. van Alphen

Mevr. S. Bos

Dhr. E. Zetz

Dhr. E. de Haas

Secretaris

Dhr. G. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	4
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	6
5.	EINDOORDEEL	23
6.	AANBEVELINGEN	24
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	26
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	29
BIJLAGE IV	Panel Samenstelling	30

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Rotterdam
CROHO-instellingscode	220J
Postadres	Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Website	www.hr.nl
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, NVAO-besluit van september 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Ad Sales en Accountmanagement
Opleidingscode (ISAT)	80126
Oriëntatie opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Associate degree
Graad en titel	Ad
Aantal studiepunten	120 EC
Bijzonder kenmerk	Neen
Locatie	Rotterdam
Varianten	Voltijd en deeltijd
Wettelijke beroepsvereisten	Neen
Opleidingstrajecten/afstudeerrichtingen	N.v.t.
Joint programme	Neen
Onderwijstaal	Nederlands
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Neen
Visitatiegroepindeling	Zie later in deze rapportage
Datum audit / opleidingsbeoordeling	6 november 2025
Inleverdatum beoordelingsrapport	1 mei 2026

2. SAMENVATTING

De Associate degree Sales & Accountmanagement (hierna: Ad SAM) is een tweejarige opleiding die de Hogeschool Rotterdam aanbiedt in zowel een voltijd- als deeltijdvariant. Deze associate degree is nauw verwant aan de hbo-bacheloropleiding Commerciële Economie. De opleiding heeft als doel om mbo-4-afgestudeerden op te leiden voor complexere functies binnen het vakgebied sales en accountmanagement, of hen voor te bereiden op doorstroom naar een verwante bacheloropleiding.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Het auditpanel stelt vast dat de Ad SAM beoogde leerresultaten hanteert voor beide opleidingsvarianten die zowel de vakinhoud als het associate degree-niveau representeren.

Het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel is breed gevalideerd door het werkveld, dat participeerde bij de totstandkoming ervan, en leidde tot de formulering van vijf kerncompetenties die gelden binnen het vakgebied: analyseren, creëren, communiceren, professioneel handelen en leren. De opleiding kiest voor een inhoudelijke profilering die aansluit bij het beroepsprofiel van afgestudeerden en richt zich daarbij op de salesfunnel (voltijd) en het verkoopproces (deeltijd). Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding nog sterker kan inzetten op het structureel organiseren van bijeenkomsten met de werkveldcommissie die kunnen leiden tot aanpassing(en) van de beoogde leerresultaten.

Gelet op bovenstaande weging, komt het auditpanel bij standaard 1 voor beide opleidingsvarianten tot het oordeel voldoet.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten vertaald in leerdoelen die voor beide varianten gelden. Er is sprake van een degelijk opgezet curriculum voor beide opleidingsvarianten waarin een omvangrijke component praktijkleren is opgenomen. De opleiding is zo ingericht dat, zoveel mogelijk, de beroepspraktijk en de daarin voorkomende beroepssituaties en -handelingen consequent als uitgangspunt voor het onderwijs dienen, wat studenten bevestigen. De opleiding heeft oog voor variëteit in leeractiviteiten, waarbij activerende werkvormen alsmede studentgecentreerd leren een prominente plaats hebben. Studenten zijn in staat om zich de benodigde beroepsvaardigheden eigen te maken op het niveau van een startbekwame Ad'er. Studenten zijn tevreden over de mate waarin de opleiding hen de gelegenheid biedt om zich beroeps- en onderzoeksvaardigheden eigen te maken.

De opleiding beschikt over een team docenten dat in voldoende mate in staat is om in beide opleidingsvarianten lessen te verzorgen. Hun opleiding is relevant voor het vakgebied, hun didactische vaardigheden zijn adequaat. De vakinhoudelijke en onderwijskundige kwaliteit van het docententeam is onderwerp van gesprek binnen de Rotterdam Academy-brede opleidingscommissie en het klassenvertegenwoordigersoverleg. Wat betreft de personele component kan de opleiding op zoek gaan naar een meer evenwichtige verdeling tussen een aanvaardbare werkdruk en professionaliseringsactiviteiten waar docenten behoefte aan hebben.

Het auditpanel stelt verder vast dat de opleiding een begeleidingssystematiek hanteert die passend is voor de doelgroep. Van belang is dat de opleiding een vinger aan de pols blijft houden wat betreft de rendementen. Het auditpanel merkt op dat de opleiding al actie onderneemt om de rendementen te verbeteren waaronder de verzwaring van de voltijdvariant. Specifiek voor de groep deeltijdstudenten geldt dat de opleiding tijdens de voorlichting en studiekeuzecheck aspirant deeltijders wijst op de studiebelasting en voert zij een check uit op de werkervaring van de student.

De toekomst van de Ad SAM is tijdens de audit ter sprake gekomen waarbij binnen de Hogeschool Rotterdam en waar de Rotterdam Academy deel van uitmaakt mogelijk sprake is

van een reorganisatie richting domeinvorming. Van belang is volgens het auditpanel dat de opleiding Ad SAM daarbij koers weet te houden en daarbij aandacht besteedt aan de in deze rapportage geformuleerde aandachtspunten zodat de opleiding zich verder blijft ontwikkelen. Het auditpanel heeft hier vertrouwen in, mede gelet op de kwaliteit en het enthousiasme van het team docenten.

Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 2 als voldoet.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding heeft een systeem van toetsing en beoordelen ingericht dat de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsen waarborgt. Ook de variatie in toetsvormen is goed op orde met een nadrukkelijk praktische component, passend bij een Ad-opleiding. De toetsing ondersteunt studenten bij hun leerproces. De examencommissie en de toetsborgingscommissie vervullen elk hun taak op adequate wijze. De opleiding kan tijdens kalibratiesessies nog nadrukkelijker dan dat dit thans al het geval is inzetten op de navolgbaarheid van de beoordeling en inzichtelijkheid van de becijfering van studentproducten. De 'beoordelingshygiëne' verdient nog aandacht. Het afstudeerproces verloopt op een gedegen wijze en waarborgt dat de opleiding alle beoogde leerresultaten toetst. Gelet op de kwaliteit van het systeem van toetsen dat is afgestemd op het associate degree-niveau, het adequaat functioneren van de examen- en toetscommissie en het goed vormgegeven afstudeerproces, is het auditpanel tevreden over deze standaard met de beoordelingssystematiek als punt van aandacht.

Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 3 als voldoet.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding levert over de volle breedte van beide opleidingsvarianten studenten af die beschikken over de beoogde leerresultaten en daarmee over het associate degree-niveau. Dit blijkt niet alleen uit het optreden van de studenten met wie het auditpanel tijdens de audit sprak, maar ook uit de door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten. De kenniscomponent in de afstudeerwerken verdient meer explicitering door studenten evenals de onderzoekende houding in de afstudeerwerken. Het auditpanel beoordeelt de portfolio's als Ad-niveau en geeft de opleiding als aanbeveling mee om studenten meer richtlijnen te geven bij de opzet/vormgeving van het portfolio zodat het portfolio meer structuur krijgt en studenten aandacht besteden aan specifieke thema's in het portfolio.

Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 4 als voldoet.

Eindoordeel:

De opleiding beschikt over een duidelijk vormgegeven curriculum op associate degree-niveau. Het team docenten is door zijn vakinhoudelijke kennis en kennis van de beroepspraktijk toegerust om de opleiding te verzorgen. De praktijkgerichtheid is hoog, de studentgecentreerdheid staat eveneens hoog in het vaandel van de opleiding. Daarmee leidt de Ad Sales en Accountmanagementopleiding professionals op die voldoende gekwalificeerd zijn op associate degree-niveau. Voor alle standaarden voldoet de Ad Sales en Accountmanagement in de varianten voltijd en deeltijd aan de basiskwaliteit zoals beschreven in het Beoordelingskader 2024 van de NVAO.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de accreditatie van de Associate degree Sales en Accountmanagement van de Hogeschool Rotterdam in de varianten voltijd en deeltijd te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 19 december 2025.

3. INLEIDING

Dit beoordelingsrapport is het resultaat van een 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de Associate degree Sales en Accountmanagement van Hogeschool Rotterdam (hierna: Ad SAM). Deze beoordeling werd uitgevoerd door een auditpanel, bestaande uit onafhankelijke deskundigen, op 6 november 2025. Voor de beoordeling (zie ook bijlage IV) maakte het auditpanel gebruik van het beoordelingskader uit april 2024 van de Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Het thans voorliggende rapport besteedt aandacht aan de bevindingen, overwegingen, conclusies en aanbevelingen van het auditpanel wat betreft de NVAO-kwaliteitsstandaarden: 'Beoogde leerresultaten', 'Onderwijsleeromgeving', 'Toetsing' en 'Gerealiseerde leerresultaten'.

De Ad SAM is één van de Ad-opleidingen die de Rotterdam Academy als onderdeel van de Hogeschool Rotterdam aanbiedt. De Rotterdam Academy richt zich op Ad-opleidingen in de regio Rotterdam en werkt daartoe nauw samen met mbo-instellingen. Deze samenwerking draagt ertoe bij dat studenten eenvoudiger de stap kunnen zetten van mbo naar hbo. Voor de onderwijsinstelling geldt dat zij zich in de regio Rijnmond profileert als kennisinstelling en als samenwerkingspartner voor ondernemingen. Met haar breed scala aan Ad-opleidingen wil de hogeschool tegemoet komen aan de wens van het bedrijfsleven om werknemers verder te scholen en zo een bijdrage te leveren aan de sociale en economisch ontwikkeling van de regio.

De Ad SAM maakt deel uit van het economisch domein van de Rotterdam Academy. De onderwijsinstelling is in 2016 met de opleiding gestart als deeltijdvariant. Ten tijde van de vorige audit in 2019 gaf de opleiding aan ook te willen starten met een voltijdvariant. Dit is sinds 2020 geëffectueerd. Reden waarom het auditpanel in deze accreditatieronde zowel de deeltijd- als de voltijdvariant beoordeelde van de Ad SAM. Voor beide opleidingsvarianten geldt, dat zij een identiek curriculum aanbieden. Verder kennen zij een thematische periodeopbouw waarin 'de salesfunnel' bij de voltijdvariant en 'het verkoopproces' bij de deeltijdvariant centraal staat.

Recente ontwikkelingen binnen de domeinen sales en accountmanagement leiden tot een herziening van het beroepsprofiel en eisen een centrale plek op in het curriculum vanaf 2026-2027. De voortijdige studie-uitval binnen de Ad SAM is aanzienlijk, het studierendement laag. Reden voor de opleiding om meer aandacht te besteden aan voorlichting en studiekeuzegeprekken, het organiseren van extra 'bindingsactiviteiten' en de introductie van aanwezigheidsplicht tijdens de lessen. Verder is er sprake van een op onderdelen nieuw samengesteld docententeam, mede ten behoeve van de recent ontwikkelde voltijdvariant.

Na de positieve interne audit vorig kalenderjaar, heeft de opleiding gewerkt aan het ontwikkelen van de kwaliteit van het curriculum. Verder is dit studiejaar gewerkt aan het formaliseren van verschillende commissies. Ten tijde van de audit 2025 waren deze operationeel en heeft de Ad SAM stappen gezet bij de verder ontwikkeling van het curriculum in samenwerking met de 'RAC Forward'.

Naamgeving opleiding

De Engelstalige opleidingsnaam Sales en Accountmanagement sluit aan op het veelal internationale werkveld waar de opleiding zich op richt. De naam is binnen het vakgebied/werkveld herkenbaar en erkend en in het verleden in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs opgenomen. Opleidingen in het economisch domein dragen veelal Engelstalige namen; deze opleiding is daarop geen uitzonderling. De vakgebieden oriënteren zich veelal internationaal en zijn doorspekt met Engelstalige terminologie, ook in het onderwijs. De Engelstalig opleidingsnaam Sales en Accountmanagement sluit hier op aan.

¹ 'Salesfunnel' beschrijft het proces vanaf het eerste klantcontact tot en met de definitieve aankoop van een dienst of product door de klant.

Aanbevelingen audit 2019

Het auditpanel dat de audit in 2019 uitvoerde, maakt in haar rapportage melding van drie aanbevelingen op de terreinen internationalisering, werkveldcommissie en beoordelingsformulieren. Het huidige auditpanel, 2025, citeert hierna uit deze aanbevelingen.

Aanbeveling	Actie opleiding
Het panel beveelt de opleiding aan om de visie op internationalisering verder uit te werken en te concentreren op de internationale Rotterdamse regio. Het panel adviseert om eerst helder te hebben wat de opleiding precies beoogt met internationalisering. Om vervolgens te bepalen welke activiteiten er nodig zijn om ook de student met een nationale werkomgeving zijn interculturele sensitiviteit voldoende te laten ontwikkelen.	De opleiding sluit wat internationalisering betreft aan op het beleid dat de onderwijsinstelling op dit terrein voert. Het vakgebied sales en accountmanagement richt zich veelal op een internationaal werkveld en dit geldt ook voor deze associate degree-opleiding. De opleiding biedt haar studenten uitgebreid gelegenheid om kennis te maken met internationale aspecten van het vakgebied. Internationalisering komt zowel in de theorie- als in de praktijkcomponent van de opleiding aan bod. Het auditpanel is hier tevreden over.
Het panel beveelt aan om te onderzoeken op welke wijze het domein van Sales en Accountmanagement nog beter vertegenwoordigd kan zijn in de werkveldcommissie.	De opleiding beschikt over voldoende representanten van het vakgebied sales en accountmanagement in de werkveldcommissie. Het auditpanel, 2025, heeft tijdens de audit met twee representanten van het werkveld gesproken en is ook hier tevreden over.
Het panel adviseert om de volgende punten mee te nemen in de verbeterslag rondom de beoordelingsformulieren: explicieter maken van de getoetste kennis, beoordelingscriteria in het formulier opnemen, versimpelen van het formulier (<i>ZelCom</i>) en de ruimte voor kwalitatieve feedback.	De opleiding heeft de beoordelingsformulieren aangepast. Het auditpanel is tevreden over de beoordelingsformulieren die de opleiding nu hanteert en waarin bijvoorbeeld voldoende ruimte is voor feedback.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Het auditpanel besteedt bij deze standaard aandacht aan de profilering van de opleiding, het Rotterdamse profiel, het beroepsprofiel, de borging van het profiel in het werkveld en de van het profiel afgeleide leerresultaten/competenties. Het auditpanel sluit de standaard af met een aantal toekomstige ontwikkelingen binnen de Ad SAM en de wijze waarop de opleiding het associate degree-niveau borgt.

Profilering

Zowel nationale als internationale ontwikkelingen zorgen ervoor dat marketing en sales steeds meer samenkomen. De traditioneel productgerichte salesrol ontwikkelt zich steeds meer tot een oplossingsgericht vakgebied, waarin vaardigheden, diepgaande klantkennis, big data en professionele attitude steeds belangrijker worden. Binnen de Ad-opleiding SAM staat binnen beide opleidingsvarianten het voorbereiden van studenten op het omgaan met complexere klantvragen centraal. Dit omvat het analyseren van klantbehoeften, het formuleren van passende oplossingen, heldere communicatie en professioneel handelen. Hoewel de opleiding aandacht besteedt aan technologische ontwikkelingen in het vakgebied, wijst zij er op dat er nog verbeterpotentieel ligt op het gebied van technologische vaardigheden en digitale geletterdheid in het curriculum, bijvoorbeeld rondom data gedreven sales. Het is volgens het auditpanel goed dat de opleiding dit aspect in het vizier heeft en dit in het curriculum verwerkt. De rol van de accountmanager ontwikkelt zich daarnaast in de richting van een meer strategische functie, waarbinnen big data een steeds prominentere rol speelt binnen sales en marketing. Het auditpanel acht het van belang dat de Ad SAM deze ontwikkelingen scherp in beeld heeft en behoudt en hier in de komende periode expliciet aandacht aan besteedt binnen het Ad-curriculum, mede gelet op haar profilering en de aansluiting op het werkveld. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding zich hier onder andere op voorbereidt door de professionalisering van haar docenten op het gebied van data en commerce.

Rotterdamse profilering

De Ad SAM van de Rotterdam Academy kiest voor een inhoudelijke profilering voor beide opleidingsvarianten die aansluit bij het beroepsprofiel van afgestudeerden en zich richtend op de salesfunnel (voltijd) en het verkoopproces (deeltijd). Binnen deze profilering ligt de nadruk op het ontwikkelen van salesvaardigheden. De Rotterdamse profilering komt concreet tot uiting in de samenwerking met bedrijven en industrieën in de regio, onder meer op het gebied van haven, logistiek en zakelijke dienstverlening. Deze samenwerking vindt onder andere plaats binnen de kaders van projecten en praktijkcasussen waarmee studenten kennis en inzicht krijgen in de beroepspraktijk en daarbij een bijdrage leveren aan actuele vraagstukken op het terrein van sales en accountmanagement. Daarnaast besteedt de opleiding aandacht aan inclusiviteit en diversiteit, geheel in lijn met de grootstedelijke context van de regio Rotterdam-Rijnmond en het internationaliseringsbeleid van zowel de Rotterdam Academy als de Hogeschool

Rotterdam. Het auditpanel is positief over de Rotterdamse profilering en stelt vast dat deze aansluit op het regionale werkveld.

Opleidingsprofiel

Wat betreft het opleidingsprofiel dat de Ad SAM voor beide varianten hanteert, stelt het auditpanel puntsgewijs het volgende vast.

- Het opleidingsprofiel Associate degree Sales & Accountmanagement uit 2025 vormt de kern van de opleiding.
- De opleiding sluit aan op het internationaliseringsbeleid van de Rotterdam Academy. Dit komt onder meer tot uiting in de cursussen Engelse taalvaardigheid, Professionele Identiteit (gericht op interdisciplinair samenwerken) en de Rotterdam Academy-brede Praktijkweek. Hoewel de opleiding zich vooral richt op de Nederlandse markt, maakt zij tevens gebruik van internationale casuïstiek.
- Daarnaast maakt de grootstedelijke problematiek onderdeel uit van haar beroepsprofiel. Daartoe besteedt de opleiding onder andere aandacht aan diversiteit en culturele verschillen binnen de leerlijn Professionele identiteit.

Bijdrage werkveld

Het ontwikkelproces van het landelijk opleidingsprofiel weerspiegelt een brede, ook internationale, oriëntatie op het beroepsdomein van de Ad-opgeleide sales- en accountmanager. Het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel is breed gevalideerd door het werkveld, dat participeerde aan de totstandkoming ervan. Dit leidde tot de formulering van vijf kerncompetenties binnen het vakgebied.

Nieuwe inzichten en ontwikkelingen in het werkveld zullen de aanleiding vormen tot een herziening op onderdelen van het beroepsprofiel door het Landelijk Domein Commerce. De opleiding volgt deze ontwikkeling, met name via haar werkveldpartners, studenten en docenten. Het auditpanel merkt op dat de opleiding nog sterker kan inzetten op het structureel organiseren van bijeenkomsten met de werkveldcommissie. Recente ontwikkelingen in het werkveld beïnvloeden het beroepsdomein van de afgestudeerde Ad'er op de terreinen sales en accountmanagement. Dit betreft onder meer het steeds verder naar elkaar toegroeien van marketing en sales, de positionering van de salesfunctie binnen multidisciplinaire teams en digitalisering, waaronder de toenemende invloed van big data. Het auditpanel stelt vast dat de bijdrage van het werkveld aan het landelijk profiel adequaat is en dat het werkveld ook betrokken is bij de herziening van het beroepsprofiel.

Leerresultaten

Het eindniveau van de Ad SAM voor beide varianten staat gelijk aan het kwalificatieniveau 5 (het Ad-niveau) van het Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF), zo stelt het auditpanel vast. Tot de kerntaken van de afgestudeerde Ad SAM'er behoren, zoals de opleiding het zelf omschrijft in de documentatie, 'het zelfstandig, doelgericht en onderbouwd oplossen van aan sales gerelateerde vraagstukken in een multidisciplinaire omgeving, via een cyclisch proces van analyseren, creëren en communiceren'. Het auditpanel onderschrijft deze kerntaak.

De opleiding heeft het Ad-niveau beschreven, inclusief een vergelijking met verwante opleidingen op niveau 4 (mbo-4) en 6 (bachelor), in het opleidingsprofiel. De kern van de opleiding bestaat uit vijf generieke competenties die zijn afgeleid van de zes landelijk geformuleerde leeropbrengsten uit het Landelijk Domeinprofiel Ad Commerce 2021-2025 (januari 2025). Deze zijn afgestemd op de landelijke domeincompetenties van de bacheloropleidingen Commerce.

Competentie	Omschrijving
Analyseren	Het vermogen om bij complexe vraagstukken hoofd- en bijzaken te onderscheiden.
Creëren	Het vermogen om oplossingen te creëren voor vraagstukken.
Communiceren	Het vermogen doelgericht te communiceren binnen de eigen werkomgeving en met directe betrokkenen op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies.
Professioneel handelen	Het vermogen om in een beroepsomgeving te functioneren als beginnende beroepsbeoefenaar.
Leren	Het vermogen om het eigen handelen en dat van anderen af te stemmen op doelen en leerprocessen die daarmee samenhangen.

Fig 1. Door de opleiding gehanteerde competenties, voorzien van een korte omschrijving.

Het creëren van een onderzoekende houding is verweven binnen de competenties. De competenties komen, uitgewerkt in prestatie-indicatoren, in alle studieonderdelen aan bod. Aan de set competenties is een kennisbasis gekoppeld die door de opleiding zelf is ontwikkeld. Deze kennisbasis keert terug in het gehele onderwijs. Het auditpanel trof een uitgebreide uitwerking van de kennisbasis aan in het Toetsplan Ad SAM en kwalificeert de kennisbasis als passend bij de opleiding en het Ad-niveau. De opleiding kan de koppeling tussen het landelijk domeinprofiel en de vijf kerncompetenties die gelden binnen het vakgebied: analyseren, creëren, communiceren, professioneel handelen en leren, nog duidelijker beschrijven.

Toekomstige ontwikkelingen en borging Ad-niveau

Hiervóór heeft het auditpanel al een aantal toekomstige ontwikkelingen aangestipt. In ieder geval vindt er herijking plaats van het domeinprofiel zodat de Ad SAM nog beter aansluit bij het domeinprofiel van de bacheloropleidingen op het gebied van *commerce*. De opleiding verwacht hierbij overigens geen majeure wijzigingen in haar set competenties en ziet de breedte van de competenties 'als een kracht'. Gesprekken met het werkveld hebben ertoe geleid dat de opleiding steeds meer nadruk legt op een integrale benadering van het vakgebied sales en accountmanagement, het aanleren van (onderzoeks- en innovatieve) vaardigheden en een passende beroepshouding.

Wat betreft het Associate degree-niveau van de Ad SAM levert de Rotterdam Academy een bijdrage aan de borging ervan door deel te nemen aan verschillende overlegplatforms en zij neemt vervolgens een leidende rol bij de doorontwikkeling van Ad-onderwijs (zie ook hierna onder Standaard 2). Op landelijk niveau participeert de Ad SAM in het Landelijk Opleidingsoverleg Ad Commerce, waar overleg plaatsvindt over actuele trends.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat de Ad SAM beoogde leerresultaten hanteert voor beide opleidingsvarianten die zowel de vakinhoud als het associate degree-niveau representeren. Het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel is breed gevalideerd door het werkveld, dat participeerde bij de totstandkoming ervan, en leidde tot de formulering van vijf kerncompetenties die gelden binnen het vakgebied: analyseren, creëren, communiceren, professioneel handelen en leren. De opleiding kiest voor een inhoudelijke profilering die aansluit bij het beroepsprofiel van afgestudeerden en richt zich daarbij op de salesfunnel (voltijd) en het verkoopproces (deeltijd). Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding nog sterker kan inzetten op het structureel organiseren van bijeenkomsten met de werkveldcommissie die kunnen leiden tot aanpassing(en) van de beoogde leerresultaten.

Gelet op bovenstaande weging, komt het auditpanel bij standaard 1 voor beide opleidingsvarianten tot het oordeel voldoet.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Onderwijsvisie

Het onderwijs van de Ad SAM sluit aan bij de kernwaarden van het Ad-onderwijs zoals de Rotterdam Academy dit aanbiedt: verbinden, vakmanschap en vernieuwen. De opleiding beschrijft haar onderwijsvisie in haar Opleidingsprofiel. Een belangrijk uitgangspunt binnen de onderwijsvisie is het principe van 'samen opleiden'. Dus: een aanzienlijk deel van het curriculum vindt plaats in de beroepspraktijk, met veel aandacht voor (sales)vaardigheden. Studenten waarderen de praktijkgerichtheid van de opleiding die typerend is voor opleidingen op associate degree-niveau.

Wat betreft het leerproces stimuleert de opleiding haar studenten om verantwoordelijkheid te nemen voor hun professionele ontwikkeling en om daarbij hun eigen talenten te ontplooiën op de terreinen sales en accountmanagement. Gedurende de opleiding ontwikkelen studenten een onderzoekende houding, waarmee zij als Ad'er SAM in staat zijn om kritisch te reflecteren op het eigen handelen en oplossingsrichtingen te formuleren. Studenten leren tijdens de tweejarige opleiding om zelfstandig en methodisch informatie te verzamelen, antwoorden te formuleren en verbeterpunten aan te dragen. De opleiding biedt studenten van zowel de voltijd- als de deeltijdvariant een curriculum dat zich richt op de kern van de beoogde leerresultaten: de salesfunnel resp. het verkoopproces. Het curriculum is praktijkgericht, waarbij theorie en beroepspraktijk elkaar afwisselen. Wat betreft de salesfunnel merkt het auditpanel nog op dat de opleiding veel aandacht besteedt aan de laatste fase ervan, het voeren van het gesprek. Het auditpanel kan zich voorstellen dat de eindtoetsing de hele salesfunnel of het verkoopproces beslaat.

Wat betreft de algemene tevredenheid van studenten scoort de Ad SAM in de NSE 2025 een 3,9 (op een vijfpuntschaal) op het onderdeel 'algemene tevredenheid'. Studenten waarderen met name de inhoud van de opleiding (NSE: 4,0), de aansluiting op de beroepspraktijk (NSE: 3,9, deeltijd), de docenten (NSE: 3,9) en de sfeer binnen de opleiding (NSE: 4,2). Voor de komende periode, zo stelt het auditpanel vast na gesprekken met docenten en studenten, verdient de onderlinge afstemming tussen docenten onderling, het verwachtingenmanagement richting studenten en de administratieve processen nog verdere aandacht van de opleiding.

Vanuit de kernwaarden 'vakmanschap' en 'vernieuwen' stimuleert de Ad SAM de integratie van onderzoeksmatige en praktische vaardigheden in door studenten opgeleverde

beroepsproducten. De theoriecomponent binnen het curriculum verdiept en ondersteunt het beroepsmatig handelen van studenten. Dit komt onder meer tot uiting in het bieden van uitdagende praktijkvraagstukken, waarbij de opleiding haar studenten stimuleert om analytisch en oplossingsgericht te denken. Binnen de voltijdvariant werkt de opleiding vanaf het eerste studiejaar met casussen uit de beroepspraktijk om authentieke leerervaringen te creëren. Binnen de deeltijd werken studenten aan beroepsproducten binnen de eigen werkomgeving. De opleiding werkt samen met het regionale werkveld, waarbij studenten acquisitie verrichten, adviezen formuleren op het gebied van sales en marketing, en uiteindelijk beroepsproducten opleveren.

De kernwaarde 'vernieuwen' komt met name tot uiting in de regelmatige bijstelling van het curriculum op basis van signalen uit het werkveld en evaluaties met studenten. Recent heeft de opleiding vaardigheidscursussen herzien, waaronder modules over onderhandelen, contractvaardigheden, salesleaderschap en aftersales. Daarbij zijn de theoretische kaders rondom onderhandelingsstechnieken en leiderschapsvaardigheden aangescherpt en nog duidelijker op Ad-niveau gericht. Dit is een belangrijk punt voor het auditpanel: het voortdurend aanscherpen van het associate degree niveau als een zelfstandig niveau naast het bachelorniveau. De Rotterdam Academy ondersteunt haar associate degree opleidingen hierbij.

Curriculum

De opleiding omvat twee studie jaren, verdeeld in vier onderwijsperiodes. De studielast bedraagt 120 EC's. Het curriculum van de voltijd- en de deeltijdvariant hebben eenzelfde duur en opbouw. Deeltijders werken op hun werkplek aan opdrachten vanuit de opleiding en aan beroepsrelevante producten, daarbij begeleidt vanuit de werkplek en vanuit de opleiding. Beide varianten kennen een thematische periodeopbouw waarin respectievelijk 'de salesfunnel' bij de voltijdvariant en 'het verkoopproces' bij de deeltijd centraal staan. Samengevat ligt de kern van de opleiding in het professioneel kunnen handelen binnen een salescontext en het oplossen van sales-gerelateerde vraagstukken. De kern van het curriculum wordt gevormd door de integratie van praktijk(kennis), vaardigheden en professionele identiteitsvorming. Het curriculum bestaat uit drie niveaus, met een per niveau toenemende zelfstandigheid voor de student en een toenemende complexiteit van vraagstukken en opdrachten.

Studenten leren vanaf de eerste studiedag te werken vanuit een onderzoekende houding. Docenten stimuleren hen om kritisch naar beroepssituaties te kijken en om daarbij gerichte vragen te stellen. Studenten reflecteren op hun eigen handelen en krijgen zij feedback van docenten en medestudenten. In het eerste studiejaar verwerven studenten vaardigheden in het zoeken, beoordelen en toepassen van relevante literatuur. Vanaf het tweede jaar beoordeelt de opleiding hen in toenemende mate op hun professioneel handelen overeenkomstig de actuele inzichten binnen de vakgebieden sales en accountmanagement. De opleiding heeft inzichtelijk gemaakt tijdens welke studieonderdelen en thema's studenten werken aan de ontwikkeling van de vijf competenties. Het auditpanel stelt vast dat de competenties zijn verwerkt in het curriculum.

De opleiding heeft in de door het auditpanel bestudeerde documentatie de relatie beschreven tussen competenties, leerdoelen, de bijbehorende programmaonderdelen en thema's, en de wijze van toetsing. Tijdens de audit is deze samenhang verder toegelicht, waarbij de opleiding de verbinding illustreerde aan de hand van concrete voorbeelden. Dit hielp het auditpanel om 'los te komen van het papier'. Op basis hiervan concludeert het auditpanel dat sprake is van een dekkende vertaling van de beoogde leerresultaten naar de inhoud van het curriculum.

Bij de vertaling van competenties en leerdoelen naar het onderwijs en de toetsing hanteert de opleiding het principe van *constructive alignment*. Het auditpanel is van oordeel dat de Ad SAM beschikt over een voldoende congruent curriculum.

Borging/kwaliteit curriculum

De Ad SAM hanteert verschillende borgingsmechanismen voor de inhoud en samenhang van het curriculum. Daartoe overleggen de verantwoordelijk domeinmanager van de economische Ad-opleidingen en de teamleider periodiek met elkaar. Ook voert de opleiding overleg met collega's van de bacheloropleiding Commerciële Economie over de aansluiting van de Ad SAM op het CE-curriculum en over het doorstroomprogramma van de Ad SAM naar deze bachelor.

Wat betreft de kwaliteitszorg rondom het curriculum stelt het auditpanel het volgende vast. De curriculumcommissie en de Rotterdam Academy-brede opleidingscommissie hebben een kwaliteitsborgende rol bij de vormgeving en inhoud van het curriculum. De curriculumcommissie is verantwoordelijk voor de verdere ontwikkeling van het curriculum. De opleidingscommissie heeft formeel instemmings- en adviesrecht op een aantal in de wetgeving op het hoger onderwijs vastgelegde onderdelen van de Onderwijs- en Examenregeling. Cursusverantwoordelijken evalueren de hen toegewezen studieonderdelen, onder meer op basis van studenten-evaluaties, die indien nodig leiden tot verbeteringen. Geïmplementeerde kwaliteitsverbeteringen worden vastgelegd in het Jaarplan Ad SAM. Daarnaast vormen evaluaties, zoals het klas-senvertegenwoordigersoverleg en de Nationale Studenten Enquête, input voor curriculumverbetering. De vormgeving en inhoud van het curriculum zijn tevens vaste agendapunten in teamvergaderingen. Het auditpanel is tevreden over de wijze waarop de opleiding de kwaliteit van het curriculum bewaakt. Het is goed dat de opleiding in de lessen studenten leert omgaan met AI binnen het vakgebied. Na bestudering van het auditpanel adviseert het de opleiding om de economie-/rekencomponent nadrukkelijker verspreid in het curriculum op te nemen zodat voor studenten duidelijk is waar economische en rekenkundige kennis en vaardigheden gevraagd worden.

Didactiek

Bij haar didactische benadering laat de Ad- SAM zich leiden door de vier ontwikkelingsniveaus van Miller. Studenten verwerven eerst kennis over het vakgebied (weten), oefenen vervolgens met het toepassen van deze kennis in het proces van sales en accountmanagement (toepassen), tonen via casuïstiek dat zij beroepsmatig kunnen redeneren (laten zien), en passen dit uiteindelijk toe in de beroepspraktijk (doen).

Het is waarneembaar dat de complexiteit van het curriculum toeneemt in de tweejarige studie. Dit blijkt uit de beroepscontext waarin studenten functioneren en de mate van supervisie die zij ontvangen. In de eerste opleidingsfase voeren studenten opdrachten uit in simulaties en zijn zij opleidingsbekwaam. In de daaropvolgende fase zijn zij onder supervisie actief in de praktijk. In de afsluitende fase, waarin zij beroepsbekwaam zijn, voeren studenten praktijkopdrachten uit onder beperkte supervisie of geheel zelfstandig.

Voltijdstudenten werken in groepen, duo's en individueel aan beroepsproducten, terwijl deeltijdstudenten voornamelijk individueel werken en ondersteuning vinden in leerteams die aan het begin van het eerste semester worden samengesteld. De opleiding heeft oog voor variëteit in leeractiviteiten; activerende werkvormen als mede studentgecentreerd leren hebben hierbij een prominente plek. Studenten tonen zich dan ook tevreden over de door de opleiding gehanteerde didactiek.

Docenten

Het onderwijsteam (voltijd- en deeltijdteam) van de Ad SAM bestaat uit tien docenten, afkomstig uit het werkveld (sales & marketing), het mbo en verwante bacheloropleidingen. Zij beschikken over inhoudelijke expertise op het gebied van sales en over voldoende deskundigheid op de terreinen pedagogiek, didactiek en toetsing. De helft van het team heeft een

masterdiploma; twee docenten zijn momenteel in opleiding voor een master. Het auditpanel stelt vast dat sprake is van een voldoende deskundig docententeam, studenten onderschrijven dit oordeel tijdens de audit. Naast hun rol als docent vervullen zij ook de functie van begeleider: zij motiveren en inspireren studenten in hun leerproces. Docenten vervullen een voorbeeldrol voor studenten, mede doordat zij veelal werkzaam zijn (geweest) in de relevante beroepspraktijk. Daarnaast delen zij hun kennis over actuele trends met vertegenwoordigers uit het werkveld, de werkveldcommissie en collega-opleidingen binnen het Landelijk Domein Commerce en onderhouden zij contact met de begeleiders van studenten op hun stage- of werkplek. Studenten zijn tevreden over de didactische kwaliteiten van hun docenten.

De vakinhoudelijke en onderwijskundige kwaliteit van het docententeam is onderwerp van gesprek binnen de Rotterdam Academy-brede opleidingscommissie en het klassenvertegenwoordigersoverleg. Ook in het maandelijks teamoverleg staan onderwijskundige thema's structureel op de agenda. Het auditpanel is tevreden over de kwaliteit van het docententeam van de Ad SAM.

Tijdens de audit bleek dat docenten behoefte hebben aan meer gezamenlijke professionaliseringsactiviteiten, bijvoorbeeld in het kader van curriculumvernieuwing, op het gebied van didactiek, toetsing en het gebruik van kunstmatige intelligentie binnen het onderwijs. De opleiding erkent in dit verband dat de afstemming binnen het docententeam op onderdelen zoals niveauopbouw, inhoud en toetsing nog verbetering behoeft. Ten tijde van de audit was dit onderwerp reeds geagendeerd in kalibratiebijeenkomsten. Een aanvullend aandachtspunt is het bieden van mogelijkheden tot vakinhoudelijke bijscholing. In dat kader is de opleiding voor studiejaar 2025–2026 in gesprek met diverse werkveldpartners over het organiseren en bijwonen van thematische workshops, werkbezoeken en docentstages. Het auditpanel beschouwt dit als waardevolle initiatieven met als belangrijke voorwaarde dat de werkdruk van docenten dit toelaat. Prioritering is in dit geval essentieel.

Docenten van de opleiding beschikken over de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) en de Basiskwalificatie Examinering (BKE). Nieuwe docenten zonder onderwijsbevoegdheid volgen verplicht de QuickStart Didactiek en de Basis cursus Didactiek. Docenten die dezelfde onderwijsonderdelen verzorgen, stemmen onderling af over de invulling van lessen en delen hun ervaringen over studenten.

Docenten ervaren binnen de opleiding een scheiding tussen het voltijd- en deeltijdteam. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door meer praktische factoren zoals beschikbaarheid en aanstellingsomvang van docenten hetgeen resulteert in een beperkt aantal contactmomenten tussen beide teams. Het auditpanel waardeert dat de opleiding deze knelpunten onderkent en maatregelen neemt om de samenwerking tussen docenten te versterken.

Het auditpanel heeft met docenten gesproken over de door hen ervaren werkdruk (zie ook paragraaf 'Toetsing'), met name veroorzaakt door de ontwikkeling van de voltijdvariant, de groei in studentenaantallen, het inwerken van nieuwe collega's, de 'onder bemensing', het bezoeken van studenten op de stageplek en een verhoogde werkbelasting als gevolg van meer bezuinigingsmaatregelen. De diverse samenstelling van de studentenpopulatie vraagt om meer lesvoorbereiding. Op basis van de door het auditpanel bestudeerde documentatie is vast te stellen dat deze werkdruk in het recente verleden leidde tot een meer informele en impliciete kwaliteitscultuur, mede ten gevolge van de onderbezetting van de curriculumcommissie en knelpunten in administratieve processen. Inmiddels is de situatie verbeterd: zo is de curriculumcommissie weer volledig 'bemensd'. Het auditpanel benadrukt het belang van structurele monitoring van de werkdruk door het management van de Ad SAM en het tijdig nemen van passende maatregelen. Het auditpanel stelt in dit verband voor dat de opleiding werkt met een

tijdslijn waarin de opleiding de verschillende maatregelen/activiteiten prioriteert en vervolgens, nadat de eindverantwoordelijken zijn benoemd, uitvoert.

Studiebegeleiding en studiesucces

De studiebegeleiding is afgestemd op de studiefase waarin de student zich bevindt. Om de overgang van mbo en voortgezet onderwijs naar het hbo zo soepel mogelijk te maken en om de kans op studiesucces te vergroten, organiseren de Rotterdam Academy en de Ad SAM verschillende activiteiten. In dit verband merkt de opleiding op dat haar deeltijdopleiding steeds vaker te maken krijgt met studenten met geen of geringe werkervaring. De opleiding onderzoekt hoe zij met behulp van werkplekleren nog beter kan aansluiten bij de werkervaring van volwassenen onder daarbij in te boeten op het niveau van de opleiding; een volgens het auditpanel belangrijk uitgangspunt. Tijdens de audit gaf de opleiding aan te willen experimenteren om de eerste drie weken generiek aan te bieden voor verschillende opleidingen waarna studenten voor een specifieke opleiding, zoals de Ad SAM, kunnen kiezen.

Het auditpanel merkt op dat het studiesucces een belangrijk aandachtspunt vormt binnen de Ad-opleiding SAM. Het aantal studenten dat de opleiding voortijdig verlaat is relatief hoog, en het studierendement blijft achter bij het ambitieniveau van de opleiding. Mogelijke verklaringen voor het lage rendement waarmee de opleiding zich geconfronteerd ziet zijn een verkeerde studiekeuze, moeite met de grotere mate van vrijheid ten opzichte van het mbo, een gebrek aan motivatie en/of de aanzuigende werking vanuit het werkveld, waarin studenten vaak al werkzaam zijn alvorens zij de Ad SAM afronden. De opleiding kent verder een *pool* hogerejaars studenten: studenten die langer dan de nominale studieduur de opleiding volgen. Dit blijkt onder andere uit het Jaarplan 2025-2026 dat het auditpanel heeft bestudeerd.

Om het studierendement te verbeteren, neemt de opleiding verschillende maatregelen mede naar aanleiding van een intern auditrapport dat het auditpanel heeft bestudeerd, waaronder (experimenteel) aanwezigheidsplicht, extra aandacht voor voorlichting en intensieve studiebegeleiding.

De opleiding wijst erop dat de beperkte studiebelasting mogelijk bijdraagt aan een laag slagingspercentage bij het eerste afstudeerassessment (zie standaard 4). In het herzien curriculum zet de opleiding in op een verzwaring van het voltijdcurriculum om studenten beter voor te bereiden op het afstudeerniveau. Ten tijde van de audit waren nog geen resultaten beschikbaar om de effectiviteit hiervan te beoordelen.

Deeltijdvariant Ad SAM

Het auditpanel gaat in deze rapportage specifiek kort in op de deeltijdvariant van de Ad SAM. Deze richt zich vooral op oudere studenten die veelal in het voor de opleiding relevante werkveld werkzaam zijn. Deze groep studenten werkt drie tot vier dagen per week en volgt één dag per week les. De opleiding verwacht van deze groep studenten meer zelfstandigheid dan van studenten die de voltijdvariant volgen. Van meer recente datum is de waarneming, zoals eerder aangegeven, dat de studentpopulatie deeltijd Ad SAM steeds vaker bestaat uit studenten met geen of beperkte werkervaring. Ook onderschatten deeltijdstudenten meer dan eens de zelfstudietijd. De uitval onder deeltijdstudenten ligt al een aantal jaren ruim boven het ambitieniveau van de Ad SAM (maximaal 30 procent voortijdige studie-uitvallers). Bij de voorlichting en studiekeuzecheck wijst de opleiding aspirant deeltijders over de studiebelastingen en voert zij een check uit op de werkervaring. Studenten die de opleiding na een niet bindend negatief advies toch willen volgen, schrijven zich na uitgebreide briefing in voor de voltijdvariant.

De toekomst van de Ad SAM

Ter completering van deze rapportage volgt hierna, verkort, een blik in de toekomst van de Ad SAM. Twee majeure ontwikkelingen verdienen daarbij aandacht.

Het auditpanel heeft kennisgenomen van de ontwikkelingen binnen de Ad SAM zoals beschreven in de bestudeerde documentatie en de ontwikkelingen die zij tijdens de audit toegelichte. Zo vindt er in het In het komend studiejaar een ingrijpende onderwijsvernieuwing plaats, waarbij de SAM aansluiting zoekt bij de onderwijskundige visie en ontwerpprincipes van de Rotterdam Academy voor voltijdonderwijs. Deze principes omvatten onder meer het centraal stellen van het leerproces en het aanbieden van 'betekenisvol, praktijkgericht onderwijs'. Met het oog op een nog betere aansluiting bij de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en het verhogen van het studiesucces, biedt de opleiding vanaf studiejaar 2026–2027 een herzien curriculum aan. De opleiding plant om de aanpassingen in de voltijdvariant ook door te voeren in de deeltijdvariant nadat deze in de voltijd zijn geëffectueerd. Actuele en toekomstige (digitale) vaardigheden die relevant zijn voor de SAM'er op Ad-niveau, krijgen in het curriculum een centralere plek.

Tijdens de audit heeft het auditpanel van het opleidingsmanagement vernomen dat Hogeschool Rotterdam voornemens is om per 1 januari 2027 te gaan werken met vijf domeinen. Deze herstructurering beoogt de doorstroom van Ad-afgestudeerden naar bacheloropleidingen te bevorderen, kennisdeling tussen onderzoek en onderwijs te stimuleren, en doorlopende leerlijnen binnen de domeinen te realiseren. Binnen de Ad SAM bestaat de zorg onderdeel van een bacheloropleiding te worden terwijl het type student dat voor deze korte opleiding kiest, juist behoefte heeft aan een korte, overzichtelijke scholing als voorbereiding op een functie in het werkveld, zo geeft de opleiding aan. Studenten die op dit moment zijn doorgestroomd naar de verwante bachelor CE beamen dit ook. Het curriculum van CE is anders dan van Ad SAM. De Ad SAM maakt momenteel deel uit van de Rotterdam Academy, die in de huidige organisatorische vorm volgens het management zal ophouden te bestaan in het nieuwe domeinmodel.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten vertaald in leerdoelen die voor beide varianten gelden. Er is sprake van een degelijk opgezet curriculum voor beide opleidingsvarianten waarin een omvangrijke component praktijkleren is verwerkt. De opleiding is zo ingericht dat, zoveel mogelijk, de beroepspraktijk en de daarin voorkomende beroepssituaties en -handelingen consequent als uitgangspunt voor het onderwijs dienen, wat studenten bevestigen. De opleiding heeft oog voor variëteit in leeractiviteiten, waarbij activerende werkvormen alsmede student-gecentreerd leren een prominente plaats hebben. Studenten zijn in staat om zich de benodigde beroepsvaardigheden eigen te maken op het niveau van een startbekwame Ad'er. Studenten zijn tevreden over de mate waarin de opleiding hen de gelegenheid biedt om zich beroeps- en onderzoeksvaardigheden eigen te maken.

De opleiding beschikt over een team docenten dat in voldoende mate in staat is om in beide opleidingsvarianten lessen te verzorgen. Hun opleiding is relevant voor het vakgebied, hun didactische vaardigheden zijn adequaat. De vakinhoudelijke en onderwijskundige kwaliteit van het docententeam is onderwerp van gesprek binnen de Rotterdam Academy-brede opleidingscommissie en het klassenvertegenwoordigersoverleg. Een sterk punt van de opleiding. Wat betreft de personele component kan de opleiding op zoek gaan naar een meer evenwichtige verdeling tussen een aanvaardbare werkdruk en professionaliseringsactiviteiten waar docenten behoefte aan hebben.

Het auditpanel stelt verder vast dat de opleiding een begeleidingssystematiek hanteert die passend is voor de doelgroep. Van belang is dat de opleiding een vinger aan de pols blijft houden wat betreft de rendementen. Het auditpanel merkt op dat de opleiding al actie onderneemt om de rendementen te verbeteren waaronder de verzwaring van de voltijdvariant. Specifiek voor de groep deeltijdstudenten geldt dat de opleiding tijdens de voorlichting en studiekeuzecheck aspirant deeltijders wijst op de studiebelasting en voert zij een check uit op de werkervaring van de student.

De toekomst van de Ad SAM is tijdens de audit ter sprake gekomen en was toen nog onduidelijk. Van belang is volgens het auditpanel dat de opleiding koers houdt en daarbij aandacht besteedt aan de in deze rapportage geformuleerde aandachtspunten zodat de kwaliteit van de opleiding zich verder blijft ontwikkelen. Het auditpanel heeft hier vertrouwen in, mede gelet op de kwaliteit en het enthousiasme van het team docenten.

Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 2 als voldoet.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke taken en bevoegdheden uit.

Bevindingen

De Ad-opleiding SAM hanteert een toetsvisie en toetsprogramma die zijn afgeleid van het Rotterdam Academy-brede toetsbeleid. Uitgangspunt van de toetsvisie is dat toetsing een mix van toetsvormen omvat en een bijdrage levert aan het realiseren van de beoogde competenties. Verder sluit toetsing aan op de beroepspraktijk, ondersteunt het leerproces van de student en biedt inzicht in de studievoortgang van de student.

De Ad SAM kiest ervoor om in de studieonderdelen veel formatieve evaluatiemomenten op te nemen. Hiermee geeft de opleiding gehoor aan het advies van de vorige visitatiecommissie om meer ontwikkelingsgerichte feedback te integreren in de toetsing en dit te verankeren in de beoordelingsformulieren. Omdat de beoordelingskwaliteit van docenten verschilt, kan de opleiding nog meer inzetten op de 'feedbackgeletterdheid' van docenten. Vanaf het komende studiejaar zal de toetsing zich nadrukkelijker richten op het leerproces van studenten en op de integratie van theorie en praktijk. De validiteit van de toetsen is in orde, zo stelt het auditpanel vast. De opleiding borgt de betrouwbaarheid van de toetsen, mede doordat bij de ontwikkeling ervan ten minste twee examinatoren betrokken zijn. De verdeling en zwaarte van de toetsopdrachten en de gehanteerde beoordelingssystematiek (*rubrics*) zijn bekend bij studenten.

Binnen de Ad SAM staat het toetsen van de kenniscomponent ten dienste van de beroepspraktijk. De opleiding hanteert bij de toetsing een duidelijke opbouw passend bij het associate degree-niveau, met behulp van het ZELCOM-model. Voor de beschrijving van de beoordelingscriteria maakt de opleiding gebruik van de niveaus van Miller.

De opleiding zet diverse toetsvormen in, waaronder opdrachten, vaardigheidstoetsen, portfolio en assessments. Studenten werken aan praktijkgerichte opdrachten binnen studieonderdelen zoals 'Sales' en 'Aftersales', waarbij de opleiding de beheersing van kennis en vaardigheden beoordeelt. Deze opdrachten zijn direct gerelateerd aan de beroepspraktijk en leveren concrete beroepsproducten op, relevant voor het vakgebied. Voorbeelden hiervan zijn het formuleren van een verkoopstrategie of het opstellen van een klant- of marktanalyse.

Binnen de toetsing maakt Ad SAM minimaal gebruik van schriftelijke toetsen, met uitzondering van de module Nederlands. Centraal staan bij toetsing de vaardigheden waarover de student beschikt. Voor kennis en professionele identiteit staan andere onderdelen centraal zoals analyseren, communiceren, professioneel handelen en leren. De opleiding werkt zoveel mogelijk met casussen van bedrijven uit de regio. De ontwikkeling van beroepsvaardigheden binnen de vaardighedenleerlijn beoordeelt de opleiding aan de hand van een vaardigheidstoets waarbij de student zijn persoonlijke ontwikkeling en leerproces inzichtelijk maakt. Voorbeelden hiervan zijn het voeren van een onderhandeling of een verkoopgesprek, het geven van presentaties, het voeren van 'koude acquisitie' en een video-assessment. Het toetsen van de vaardighedenleerlijn blijft voor de opleiding een aandachtspunt, mede door het arbeidsintensieve karakter ervan, de onderlinge kalibratie, de omvang van het aantal toetsen per docent en de afwikkeling van de resultaten.

Gedurende de tweejarige opleiding werken studenten aan een portfolio binnen de leerlijn Professionele Identiteit (PI) en aan assessments binnen studieonderdelen zoals Verkoopleaderschap en Afstuderen. Op deze wijze zet de opleiding toetsing in om de competentieontwikkeling van studenten in de beroepspraktijk te volgen.

Voor de betrouwbaarheid van de beoordeling zijn meerdere examinatoren verantwoordelijk. Tussen examinatoren onderling vinden kalibreersessies plaats. Voor het Performance Assessment en de Portfolio Showcase zet de opleiding twee docenten in, die studenten beoordelen met behulp van een beoordelingsformulier en een *rubric*.

Het auditpanel is van oordeel dat de Ad SAM op een zorgvuldige wijze toetsen ontwerpt, afneemt en beoordeelt, afgestemd op de doelgroep. De toetsen zijn inhoudelijk relevant, passend bij het vakgebied waartoe de opleiding opleidt en op Ad-niveau. Ook de variatie in toetsen is tevredenstellend.

Afstuderen

De afstudeercoördinator draagt zorg voor het inhoudelijke ontwerp van de afstudeerfase, de vaststelling van de cesuur en de procedures rond het afstuderen. De examencommissie stelt uiteindelijk formeel vast of studenten het eindniveau realiseren.

Het afstudeerprogramma volgen studenten in periode 4 van het tweede en daarmee afsluitende studiejaar met voor de voltijd- als de deeltijdvariant een identieke inhoud en beoordelingssystematiek. Studenten studeren af op een portfolio (telt mee voor 20 procent), een portfolio showcase (30 procent) en een performance assessment (50 procent).

Studenten starten met het afstudeerprogramma nadat ze aan een aantal ingangseisen voldoen. Deze vinden ze terug in de *Afstudeerhandleiding* en in de *Hogeschoolgids*. Studenten tonen met een portfolio en een portfolio showcase aan dat ze de competenties 'Lerend vermogen' en 'Professioneel handelen' op eindniveau beheersen. Het auditpanel stelt hierbij het volgende puntsgewijs vast.

- Studenten leveren eind periode 3 een portfolio op waarin ze hun ontwikkeling in de afgelopen twee jaar op de vijf competentie van de opleiding beschrijven en bewijzen.
- Het portfolio vormt een *go/no go*-moment om te mogen deelnemen aan de overige twee onderdelen van het afstuderen.
- Tijdens de portfolio showcase organiseren studenten individueel een *SAM-talk*: een presentatie over een zelfgekozen thema (op het gebied van sales, marketing) of een aspect van hun persoonlijke ontwikkeling. Na afloop van deze *SAM-talk* vindt een criteriumgericht interview plaats tussen de student en twee assessoren/examinatoren.

Het performance assessment binnen de Ad SAM bestaat uit het oplossen van een salesvraagstuk aan de hand van een praktijkcasus. Studenten bereiden deze casus gedurende één uur voor op de onderwijsinstelling. Aansluitend voeren zij een salesgesprek met een professionele acteur, gevolgd door een verdiepende vragenronde met twee assessoren. De input van de acteur nemen de examinatoren mee in hun eindoordeel. De examinatoren blijven eindverantwoordelijk voor het eindoordeel. In het Jaarplan 2025-2026 van de opleiding valt te lezen dat studenten moeite hebben om dit studieonderdeel succesvol af te ronden. Minimaal de helft van de studenten heeft hier een herkansing nodig. Het auditpanel steunt het initiatief van de opleiding om te onderzoeken waar zij de vaardighedenlijn kan aanpassen opdat de studentresultaten verbeteren.

Wanneer het auditpanel het assessment en de casus naast de competenties uit Standaard 1 legt, blijkt dat de opleiding van haar studenten verwacht dat zij tijdens het assessment een casus kunnen ontleden (competentie: analyseren), onder tijdsdruk een oplossing kunnen

formuleren voor een salesvraagstuk (competentie: creëren), deze oplossing op de juiste wijze weten te verwoorden/presenteren (competentie: communiceren) en kunnen uitvoeren binnen een zakelijke context (competentie: professioneel handelen).

Studenten dienen de competenties bij de drie afstudeeronderdelen met ten minste een voldoende score af te sluiten. Zij kunnen een score onvoldoende niet compenseren. (één van de redenen waarom het slagingspercentage bij de eerste poging laag is). Bij de beoordeling van de afstudeeronderdelen hanteert de opleiding het vierogen principe waarbij minstens één examinerator niet betrokken was bij de begeleiding van de student. De beoordelingen vinden onafhankelijk plaats (op basis van een *rubric*), waarbij de examinatoren gezamenlijk tot een definitief oordeel komen.

Ten tijde van de audit, in november 2025, liepen de voltijdstudenten stage in de eerste drie perioden van het tweede studiejaar en volgen zij in periode 4 het afstudeerprogramma. Vanaf studiejaar 2026–2027 wil de opleiding de opzet van het afstuderen wijzigen in een afstudeerstage (in periode 7 en 8), gekoppeld aan het opleveren van een beroepsproduct met een kenniscomponent. Deze toevoeging wil de opleiding ook implementeren voor de deeltijdvariant. Verder laat de opleiding het portfolio sinds het vorige studiejaar meetellen in het eindcijfer. Het auditpanel ondersteunt deze initiatieven van de Ad SAM-opleiding. Verder streeft de opleiding ernaar om de competenties ‘Lerend vermogen’ en ‘Professioneel handelen’ zowel te toetsen in het portfolio als in de portfolio showcase.

Het auditpanel heeft ten behoeve van de audit van 15 studenten hun afstudeerproducten bestudeerd en beoordeeld. Haar oordeel over deze afstudeerproducten beschrijft het auditpanel bij Standaard 4. Hier merkt het auditpanel op dat het van belang is dat de opleiding wel de, wat het auditpanel noemt ‘beoordelingshygiëne’ op orde heeft. Zo waren ten tijde van de audit niet in alle gevallen de studentdossiers compleet, waren de oordelen bij een aantal studentdossiers niet altijd inzichtelijk en de becijfering niet in alle gevallen navolgbaar. Tijdens de panelgesprekken bleek overigens dat de ‘ontbrekende’ video’s geen noodzakelijke onderdeel vormden voor de studentdossiers. Op dit punt beveelt het auditpanel de opleiding aan om meer aandacht te besteden aan de ‘beoordelingshygiëne’ en aan de inzichtelijkheid en navolgbaarheid van de beoordeling.

Kwaliteitsborging toetsing

In haar zelfevaluatie beschrijft de opleiding op welke wijze de examencommissie haar taken uitvoert. Tijdens de audit wordt de in de documentatie gewekte indruk dat de examencommissie haar taken serieus neemt, bevestigd. Het auditpanel sprak met vertegenwoordigers van zowel de examencommissie als de toetsborgingscommissie en beoordeelt beide commissies als solide. Ter bevordering van de overzichtelijkheid van haar bevindingen bij deze standaard, presenteert het auditpanel hieronder een verkort, puntsgewijs overzicht van de borgingsmechanismen binnen de examencommissie en de toetsborgingscommissie.

Formele borging examencommissie

- De examencommissie van de Rotterdam Academy is verantwoordelijk voor de borging van de toetskwaliteit van de Ad SAM.
- De examencommissie stelt formeel vast of studenten het eindniveau realiseren.
- De examencommissie wijst jaarlijks docentexaminatoren en externe examinatoren aan volgens de daarvoor vastgestelde eisen waaronder de BKE-certificatie van docent/beoordelaars zijn.
- Leden van de examencommissie zijn betrokken bij kalibratiesessies voor assessments op eindniveau.
- De examencommissie van de Rotterdam Academy checkt jaarlijks het eindniveau van de Ad SAM.

- De examencommissie rapporteert over haar werkzaamheden en bevindingen in een jaarplan en jaarverslag. Het auditpanel heeft hier inzage in gehad en stelt vast dat de examencommissie aan relevante thema's aandacht besteedt en daarmee haar taken op adequate wijze uitvoert.
- Leden van de examencommissie reviewen periodiek afstudeerhandleidingen, nemen deel aan kalibratiesessies tussen examinatoren en sluiten regelmatig aan bij afstudeerzittingen in het kader van de borging van het eindniveau.

Formele borging toetsborgingscommissie

- De Ad SAM maakt deel uit van een van de twee Rotterdam Academy-brede toetsborgingscommissie die, daartoe gemandateerd door de examencommissie, de kwaliteit en het niveau van toetsing bewaakt.
- De toetsborgingscommissie screent alle toetsen periodiek op basis van een jaarplan.
- De toetsborgingscommissie beoordeelt toetsen op de aspecten validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid en bruikbaarheid.
- Zij koppelt haar bevindingen per gescreende toets terug aan de cursusbeheerder.
- De toetsborgingscommissie informeert regelmatig de examencommissie en teamleiders over haar bevindingen op basis van kwartaalrapportages.

De toetsborgingscommissie heeft in het recente verleden, mede door werkdruk en beperkte bemensing, minder toetsen beoordeeld. Inmiddels verloopt de planning beter doordat er een efficiëncyslag is gemaakt, waaronder het voortijdig opvragen van toetsen waardoor een betere verspreiding van het bestuderen en beoordelen mogelijk is.

Nog een aantal kwaliteitsaspecten rondom toetsen en beoordelen wil het auditpanel noemen. Wanneer de actualiteit erom vraagt, organiseert de opleiding of de examencommissie scholing op het gebied van toetsing en de uitvoering van de toetsvisie. Assessoren kalibreren regelmatig over de concrete toepassing van *rubrics*. Externe betrokkenen die niet als examinator zijn aangewezen, hebben uitsluitend een adviserende rol bij toetsing. Elke onderwijsperiode evalueren studenten de kwaliteit van de toetsen binnen de kaders van het klassenvertegenwoordigersoverleg. De opleidingscommissie adviseert waar nodig over toetsing en beoordeling. De regels omtrent toetsing, herkansing en examinering zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling. De curriculumschema's in deze gids maken voor studenten inzichtelijk wanneer, op welke wijze en op welk moment de opleiding toetst. De opleiding toetst de bewijslast van portfolio's voortaan vaker tussentijds om zo studenten beter voor te bereiden op het afstuderen.

In het studiejaar 2024–2025 heeft Ad SAM een aantal adviezen van de toetsborgingscommissie opgevolgd, waaronder op het gebied van navolgbaarheid van cijfers, *constructive alignment* en het gebruik van toetsmatrizen. Naar aanleiding hiervan heeft de opleiding aanvullende borgingsmechanismen ingericht. Zo is de curriculumcommissie recent gestart met het screenen van toetsen in periode 1 en 2. Vanaf dit studiejaar voert de previewcommissie deze screening uit. Daarnaast heeft de opleiding de kalibratie-overleggen en de afstemming tussen docenten geïntensiveerd, met name ten aanzien van de interpretatie van beoordelingscriteria en de navolgbaarheid van de cijferbeoordeling. Een belangrijk punt volgens het auditpanel. In 2023 is de opleiding gestart met externe validering door samen met de Ad SAM opleiding van Hogeschool Utrecht afstudeeronderdelen te kalibreren. Deze vorm van externe validering verwacht de opleiding in de toekomst vaker te organiseren; een initiatief dat het auditpanel nadrukkelijk aanmoedigt.

Toetsen en werkdruk van docenten

Binnen de opleiding is sprake van aanzienlijke werkdruk, mede veroorzaakt door de intensiteit van de gehanteerde toetsvormen. Op basis van een plan van de curriculumcommissie heeft Ad SAM haar toetspraktijk efficiënter en minder arbeidsintensief ingericht. Daartoe zijn toetsen

samengevoegd en is de toetsing tussen de voltijd- en deeltijdvariant zoveel mogelijk identiek. Voorbeelden hiervan zijn de studieonderdelen Sales Leadership-vaardigheden (jaar 2, periode 3, voltijd) en Aftersales-vaardigheden (jaar 2, periode 3, deeltijd). Daarnaast ontwikkelt de opleiding nieuwe toetsvormen, waaronder duo-beoordeling bij assessments. Dit wordt toegepast in studieonderdelen zoals Onderhandelvaardigheden (jaar 1, periode 2, voltijd) en Contractvaardigheden (jaar 2, periode 2, deeltijd). Uit de audit en bijbehorende documentatie blijkt dat de opleiding verwacht dat de efficiëntie van de toetsing vanaf het studiejaar 2026–2027 verder toeneemt.

Weging en Oordeel :

De opleiding heeft een systeem van toetsing en beoordelen ingericht dat de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsen waarborgt. Ook de variatie in toetsvormen is goed op orde met een nadrukkelijk praktische component, passend bij een Ad-opleiding. De toetsing ondersteunt studenten bij hun leerproces. De examencommissie en de toetsborgingscommissie vervullen elk hun taak op adequate wijze. De opleiding kan tijdens kalibratiesessies nog nadrukkelijker dan dat dit thans al het geval is inzetten op de navolgbaarheid van de beoordeling en inzichtelijkheid van de becijfering van studentproducten. De 'beoordelingshygiëne' verdient nog aandacht. Het afstudeerproces verloopt op een gedegen wijze en waarborgt dat de opleiding alle beoogde leerresultaten toetst. Gelet op de kwaliteit van het systeem van toetsen dat is afgestemd op het associate degree-niveau, het adequaat functioneren van de examen- en toetscommissie en het goed vormgegeven afstudeerproces, is het auditpanel tevreden over deze standaard met de beoordelingssystematiek als punt van aandacht.

Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 3 als voldoet.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Ter voorbereiding op de audit heeft het auditpanel vijftien afstudeerproducten beoordeeld. Tijdens twee vooroverleggen besprak het auditpanel de mate waarin studenten het Ad-niveau behaalden, evenals de wijze waarop de opleiding de afstudeerproducten beoordeelde. Dit laatste aspect betreft de evaluatie van het beoordelingssysteem dat de Ad SAM-opleiding hanteert. De selectie van de door het auditpanel bestudeerde en beoordeelde afstudeerwerken vond plaats op basis van de totaalijst van afgestudeerden van de Ad SAM-opleiding over de afgelopen twee studiejaar. Bij deze selectie (1) was sprake van een evenwichtige verdeling over de beide opleidingsvarianten (negen afkomstig van voltijdstudenten en zes van deeltijdstudenten) en de becijfering van de afstudeerwerken. Voor het auditpanel was het zo mogelijk om tot een onderbouwd oordeel te komen over de hantering van de cesuur tussen voldoende en onvoldoende, over het Ad-niveau van de afstudeerwerken en (3) over de becijfering ervan.

Het auditpanel heeft de afstudeerwerken voorafgaand aan beide vooroverleggen bestudeerd en de bevindingen onderling gedeeld. In het kader van het vierogen-principe heeft elk panellid het door een ander panellid beoordeelde afstudeerwerk opnieuw tegen het licht gehouden, mede op basis van de kalibratie die tijdens de vooroverleggen heeft plaatsgevonden. Dit proces van onderlinge kalibratie heeft bijgedragen aan de betrouwbaarheid van de oordelen van het auditpanel over de afstudeerwerken.

Samengevat is het auditpanel tevreden over de kwaliteit van de afstudeerproducten van beide opleidingsvarianten. Zij representeren het Ad-niveau in voldoende mate. Wat opvalt is dat er bij de door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten een aanzienlijk deel afkomstig was van herkansers. Dit past bij het eerder in deze rapportage gesignaleerde beeld dat er binnen de Ad SAM een deel van de studenten een herkansing nodig heeft om af te kunnen studeren. Een voorbeeld: een student heeft twee pogingen nodig om tot een voldoende score te komen. Bij de eerste poging was de competentie Creëren nog onvoldoende. Vervolgens is bij de tweede de competentie Creëren als 'gevorderd' beoordeeld. De opleiding beoordeelt dus duidelijk of de student de beoogde leerresultaten heeft behaald. Hierna volgen een aantal waarnemingen door het auditpanel over de afstudeerproducten met een enkele aanbeveling.

- Studenten laten naarmate ze in hun opleiding volgen progressie zien bij de verschillende competenties zoals analyseren, communiceren creëren en professioneel handelen, dit ondersteund door concrete voorbeelden uit de stage.
- Studenten kunnen de door hen verworven kennis nog duidelijker in de afstudeerwerken verwerken evenals hun onderzoekende houding.
- Daar waar het auditpanel een video-opname van met studenten gevoerde gesprekken aantrof bij de studentproducten (opnames maken behoren niet standaard tot de afstudeerprocedure), beoordeelt het auditpanel de gesprekken als professioneel gevoerd met de student in de rol van een volwaardig gesprekspartner met een goede eigen reflectie na het gevoerde gesprek.
- Het auditpanel beoordeelt de portfolio's als Ad-niveau maar geeft de opleiding wel als aanbeveling mee om studenten meer richtlijnen te geven bij de opzet/vormgeving van het portfolio zodat het portfolio meer structuur krijgt en studenten aandacht besteden aan specifieke thema's in het portfolio. Dit laatste was nu niet altijd het geval terwijl het

auditpanel graag zou willen lezen in alle portfolio's hoe de student in zijn rol als Ad-afgestudeerde professional is gegroeid.

Het auditpanel vindt het terecht dat de opleiding kiest voor een afsluitend examen met een afrondend eigen Ad-niveau. De Ad SAM'er heeft met dit examen een zelfstandige opleiding afgerond en kan hiermee de arbeidsmarkt op. Een belangrijke constatering voor het auditpanel.

Uit het gesprek dat het auditpanel voerde met enkele vertegenwoordigers uit het werkveld, kwam naar voren dat er een duidelijke behoefte bestaat aan sales- en accountmanagers op Ad-niveau. Een aanzienlijk aantal studenten krijgt een baan aangeboden bij het stagebedrijf waar zij hun praktijkervaring opdoen. Alumni geven aan tevreden te zijn over de inhoudelijke focus van de opleiding.

De opleiding streeft ernaar om studenten, naast de informele contacten, ook in een formele setting te blijven ontmoeten binnen de kaders van een alumninetwerk. Dit initiatief wordt door het auditpanel ondersteund.

Weging en Oordeel

De opleiding levert over de volle breedte van beide opleidingsvarianten studenten af die beschikken over de beoogde leerresultaten en daarmee over het associate degree-niveau. Dit blijkt niet alleen uit het optreden van de studenten met wie het auditpanel tijdens de audit sprak, maar ook uit de door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten. De kenniscomponent in de afstudeerwerken verdient meer explicitering door studenten evenals de onderzoekende houding in de afstudeerwerken. Het auditpanel beoordeelt de portfolio's als Ad-niveau en geeft de opleiding als aanbeveling mee om studenten meer richtlijnen te geven bij de opzet/vormgeving van het portfolio zodat het portfolio meer structuur krijgt en studenten aandacht besteden aan specifieke thema's in het portfolio.

Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 4 als voldoet.

5. EINDOORDEEL

De opleiding beschikt over een duidelijk vormgegeven curriculum op associate degree-niveau. Het team docenten is door zijn vakinhoudelijke kennis en kennis van de beroepspraktijk ruimschoots toegerust om de opleiding te verzorgen. De praktijkgerichtheid is hoog, de student-gecentreerdheid staat eveneens hoog in het vaandel van de opleiding. Daarmee leidt de Ad Sales en Accountmanagement professionals op die voldoende gekwalificeerd zijn op associate degree-niveau. Voor alle standaarden voldoet de Associate degree Sales en Accountmanagement in de varianten voltijd en deeltijd aan de basiskwaliteit zoals beschreven in het Beoordelingskader 2024 van de NVAO.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de accreditatie van de Associate degree Sales en Accountmanagement van de Hogeschool Rotterdam in de varianten voltijd en deeltijd te continueren.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel formuleert hierna vijf aanbevelingen naar aanleiding van de audit van de Ad Sales en Accountmanagement van de Rotterdam Academy in november 2025.

- De opleiding kan nog sterker inzetten op bijeenkomsten met de leden van haar werkveld-commissie om vervolgens actuele ontwikkelingen in het werkveld te bespreken en de noodzaak om deze meer of minder omvangrijk in het Ad-curriculum te verwerken.
- De opleiding kan de student praktische handvatten bieden om (1) de opzet/structuur van het portfolio te verbeteren en om (2) specifieke thema's in het portfolio te behandelen. De opleiding kan studenten verder ondersteunen bij het expliciteren van de kenniscomponent en het zichtbaar maken van hun onderzoekende houding binnen de afstudeerwerken.
-
- Besteed tijdens kalibratiesessies expliciet aandacht aan de navolgbaarheid van de beoordeling en inzichtelijkheid van de becijfering van studentproducten. 'Beoordelingshygiëne' is wat het auditpanel betreft ook een thema tijdens een kalibratiesessie en gerelateerd aan navolgbaarheid en inzichtelijkheid.
- Wat betreft de personele component kan de opleiding op zoek gaan naar een meer evenwichtige verdeling tussen een aanvaardbare werkdruk en professionaliseringsactiviteiten waar docenten behoefte aan hebben.
- Van belang is dat de opleiding een vinger aan de pols blijft houden wat betreft de rendementen: de instroom, doorstroom en uitstroom verdienen de komende jaren aandacht. Het auditpanel merkt op dat de opleiding ten tijde van de audit al actie ondernam om de rendementen te verbeteren.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam Associate degree Sales & Accountmanagement voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam Associate degree Sales & Accountmanagement deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma opleidingsbeoordeling t.b.v. Associate degree Sales & Accountmanagement. Hogeschool Rotterdam. Auditdatum: 6 november 2025.

TIJD	ONDERWERPEN	GESPREKSPARTNERS
08.00-08.30	Inloop en ontvangst Rotterdam Academy/Ad Sales en Accountmanagement Welkom door de opleiding	
08.30 -09.15	Vooroverleg panel (bestudering documenten ter inzage)	
09.15-10.00	Kick-off Presentatie opleiding	Domeinmanager Teamleider (inclusief presentatie student, voltijd jaar 2)
10.00 -10.15	Pauze	
10.15-11.00	Gesprek met studenten (fysiek en online)	voltijd jaar 2 voltijd jaar 1 voltijd jaar 1 deeltijd jaar 2
11.00-11.15	Intern overleg panel	
11.15-12.00	Gesprek met docenten	Afstudeercoördinator Docent Docent Docent Docent Docent Docent
12.00-12.30	Lunch	
12.30-13.00	Beroepenveld (online)	Inkoper – IT Synergy, alumnus Commercial Director – IQ Staffing
13.00-13.15	Intern overleg panel	
13.15-14.00	Zorgen en borgen	Examencommissie Toetsborgingscommissie Voorzitter curriculumcommissie Afstudeercoördinator
14.00-15.15	Intern overleg panel/bestudering documenten ter inzage	
15.15-15.30	Terugkoppeling panel	Allen
16.00-17.00	Ontwikkelsprek	Allen

'NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.'

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door de opleiding aangeleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een intern voorbereidend paneloverleg plaats, waarin het informatiedossier en de onderliggende documenten werden besproken. Daarnaast zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens een vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanels is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Opleidingsbeoordeling instelling met erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Schematisch programma-overzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programma-onderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Opleidingsprofiel.
- Toetsplan.
- RAc- en Hogeschool Rotterdam-brede documentatie.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - geanonimiseerde lijst met functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid docenten.
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie.
- Toetsopgaven en beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie studiemateriaal.

Het auditpanel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd (negen afkomstig van voltijdstudenten en zes van deeltijdstudenten).

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het auditpanel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 9 oktober 2023 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het audit-panel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Ad Sales & Accountancy van Hogeschool Rotterdam, onder het nummer PA-2486. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	Hbo Ad Sales & Accountmanagement
----------------------	----------------------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Mevrouw A. van Alphen	Voorzitter	Docent Commerciële Economie en projectleider Toekomstbestendig Economisch Deeltijdonderwijs.
De heer De Haas	Lid	Eigenaar contentmarketingbedrijf Canvasscompany
De heer Zetz	Lid	Online marketing en sales specialist en docent Marketing Management Avans Academie.
Mevrouw S. Bos	Studentlid	Student Commerciële Economie, Saxion.

De heer G. Broers	Secretaris	NVAO getraind secretaris.
-------------------	------------	---------------------------

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com